

rostra

mei nr.24

rostra

blad van de **72**
economische
fakulteit **73**

redactie

Frank van den Tempel
Joris Vogelaar
Paul Feldman
A.M.M. van der Horst
L.J. Zimmerman

lay out + ideeën

Joris Vogelaar

acquisitie

Frank van den Tempel

redactie adres

Jodenbreestraat 23
Amsterdam 1001.
Kamer 2167
Tel. 525 - 4120

EXCUSES.

Tot onze grote spijt is het vorige nummer van ROSTRA om technische redenen wat later verschenen dan we verwacht hadden. Tussen het tijdstip dat wij beginnen aan een nieuw exemplaar en het tijdstip dat dit exemplaar bij u in de bus rolt ligt een periode van enkele weken. Allereerst wordt de binnengekomen kopy besproken en eventueel gecorrigeerd. Daarna worden de teksten uitgetypt om vervolgens door onze lay-out medewerker tot een prettig leesbaar geheel te worden gerangschikt en daarna opgeplakt. Dan worden de vellen met teksten, foto's en tekeningen naar de drukker gebracht. Na het drukken gaan de exemplaren naar de binderij, om vervolgens naar het Maagdenhuis gestuurd te worden voor de verzending. U begrijpt dat wij minstens anderhalve maand vooruit moeten werken en daarom kan het voorkomen dat een maartnummer toch in april verschijnt.

DANK.

Onze hartelijke dank gaat allereerst uit naar Mej. A.M.M. v.d. Horst die in de week voor pasen op bijzonder snelle wijze de grote hoeveelheid kopy voor ons uittypte, opdat we vóór 9 mei konden verschijnen. Op die datum wordt het VESVU-congres gehouden. Onze dank gaat ook uit naar degenen, die zorgden voor de grote hoeveelheid kopy. Wij mogen ons verheugen over deze gunstige ontwikkeling van ROSTRA. Dit jaar hadden wij nimmer ruimte over in ons blad.

VACATURES.

In het volgende studiejaar kan de huidige redactie vervangen worden. Degenen die er voor voelen om in de nieuwe redactie te komen, kunnen gerust nu al contact opnemen met een van de redactieleden om te kijken of het iets voor hen is.

GEKOZEN IN DE UNIVERSITEITSRAAD

Prof. Dr. W.F. Duisenberg

A. Stam

BIJ DE VOORPLAAT :

MEVR. MR. M. TELLEGEN EN DRS. D. WOUDHUYSEN BIJ DE OPENING VAN HET BURG. TELLEGENHUIS

OP VRIJDAG 13 APRIL 1973.

GASTCOLLEGES

MARXISTISCHE EKONOMIE

In Rostra 21 van november 1972 werd melding gedaan van een initiatief van de Aktiegroep Economen, ondersteund door de andere studentengroeperingen aan onze faculteit, om te komen tot een serie gastcolleges marxistische economie. Dit zal nu gerealiseerd worden.

Het aanvankelijk initiatiefcomité vroeg steun op financieel en organisatorisch gebied voor deze serie gastcolleges aan zowel de Faculteit der Sociale Wetenschappen als aan de Economische Faculteit.

De Economische Faculteit zag liever een serie gastcolleges waarbij het ondernemingsgewijze produktiestelsel in discussie kwam.

De FSW ondersteunde het initiatief voor een serie gastcolleges over marxistische economie. De beide faculteiten en het initiatiefcomité hebben elkaar kunnen vinden in de volgende opzet: in het voorjaar, d.w.z. de komende maanden zullen de marxistische economen hun gastcolleges houden en in het najaar, d.w.z. november, december, zullen de 'traditionele' economen hun visie op het ondernemingsgewijze produktiestelsel geven. Voor de organisatie van het eerste gedeelte is een commissie gevormd van twee mensen uit de economische faculteit, twee mensen uit de FSW en twee mensen uit het initiatief-

comité.

Het tweede gedeelte van de lezingenserie moet nog worden georganiseerd. Het eerste gedeelte is organisatorisch rond.

Er zijn zes marxisten bereid gevonden in mei en juni een serie gastcolleges te geven.

Het programma, onder de titel "Ondernemingsgewijze produktie in discussie; de marxistische visie", is als volgt:

Vrijdag 11 mei, 10 u. - 14 u.
E. MANDEL: "Inflatie"

Vrijdag 18 mei, 14 u. - 18 u.
J. EATWELL: "Marx en de huidige waardetheorie"

Vrijdag 25 mei, 14 u. - 18 u.
M. NUTI: "De transformatie van arbeidswaarde in de productieprijs en de uitbuitingstheorie van Marx"

Vrijdag 1 juni, 14 u. - 18 u.
R. BELLAMY: "Marxistische crisistheorieën"

Vrijdag 8 juni, 14 u. - 18 u.
G. ARRIGHI: "Internationale ondernemingen en imperialisme"

Vrijdag 15 juni, 14 u. - 18 u.
E. ALTVATER: "Het monopoliekapitalisme en de rol van de staat"

Het is de bedoeling dat de sprekers een inleiding houden van ca. 1½ uur, waarna, na een pauze, een discussie volgt. De aangegeven 4 uur is de maximale tijdsduur.

Alle lezingen zullen gehouden worden in zaal D 008 van het complex OUDEMANHUISPOORT.

De organiserende commissie zal zorgen voor publicatie van enkele artikelen van de betreffende sprekers. Uiterlijk 4 mei zullen deze artikelen gebundeld tegen vergoeding van de kostprijs op diverse plaatsen verkrijgbaar zijn. Voor nadere informatie: G. Carchedi, Jodenbreestraat 23, kamer 2135, tel. 5254137.

Edo Arnoldussen (lid van de organiserende commissie)

Scheltema & Holkema Boekhandel b.v.

filiaal economisch-juridisch

Grimburgwal 4 tel. 020-248272

fakulteitsraad

De Fakulteitsraad besloot op 2 maart jl. unaniem de verkiezingen voor de nieuwe fakulteitsraad uit te stellen en de zittingsduur van de huidige raad met maximaal 1 jaar te verlengen. De reden van dit uitstel was de omstandigheid dat door de boycot van de collegegeldwet een overwegend deel van de studenten die aan onze fakulteit studeren niet bij de universiteit staat ingeschreven. Daardoor zijn deze studenten volgens de WUB niet kiesgerechtigd zodat de verkiezingen althans voor wat de studentengeleding betreft in dit stadium niet representatief kunnen zijn. Volgens prof. Boukema is continuering van de huidige raad niet in strijd met de wet, omdat de raad met een verlenging tot maximaal mei '74 binnen de grenzen blijft voorzover die tot op heden voor de zittingsduur gelden. Bovendien is er bij de laatste verkiezingen van april '72 geen sprake geweest van het vaststellen van een bepaalde zittingsduur.

Terecht werd een essentiële vraag gesteld, wat de raad te doen staat, als er bij continuering studentleden zitting hebben die geen studenten in de zin der wet zouden blijken te zijn. Daarop werd aangevoerd dat naar de mening van het College van Bestuur de studenten rechtsgeldig zijn gekozen voor de duur van hun zittingsperiode. Aangezien de raad binnen de termijnen blijft die voor de zittingsduur gelden, blijven volgens deze opvatting de huidige studentleden in elk geval rechtsgeldig lid tot mei '74.

Intussen blijkt er binnen enkele vakgroepen van bepaalde kant behoefte aan te bestaan voor de staf toch verkiezingen te houden hetgeen een gerechtvaardigd verzoek is als een substantieel gedeelte van de staf bezwaar zou blijken te hebben tegen het langer aanblijven van hun vertegenwoordigers in de raad. Het bezwaar hiertegen is evenwel, dat voor de studentengeleding niet op normale, representatieve wijze verkiezingen gehouden kunnen worden, zodat bij het organiseren van verkiezingen uitsluitend voor de staf het gevaar van een schijnrepresentativiteit van de raad in totaliteit kan gaan ontstaan. Dat komt doordat de ontwikkelingen in de politieke verhoudingen binnen en tussen de diverse geledingen niet los van elkaar kunnen worden gezien. Bij een momentopname van die verhoudingen voor slechts een deel van de fakulteitsgemeenschap zal de stafvertegenwoordiging binnen de raad representatief zijn voor de nieuwe politieke constellatie binnen de fakulteit, maar de

studentenvertegenwoordiging niet waardoor de achterban van laatst genoemde geleding gedupeerd kan worden. Een eventuele realisatie van deelverkiezingen voor de staf zal derhalve een ondermijning kunnen inhouden van de democratische verhoudingen in onze fakulteit, oftewel een ontkrachting van de WUB. In andere opzichten is hier reeds sprake van. Een voorbeeld is het ontbreken van enigerlei compensatie voor de werkzaamheden van studentenvertegenwoordigers. Binnen het geheel van economische fakulteiten in Nederland neemt onze fakulteit hierin een uitzonderingspositie in. De belangstelling van studentenzijde is hierdoor minder dan ze in het belang van de fakulteit zou moeten zijn. Desondanks zijn de studenten in het huidige Posthumusmodel nog niet monddood geraakt, integendeel, want uit de toenemende kracht van de vertegenwoordiging zowel binnen als buiten de organen kan worden opgemaakt dat o.a. de weerstand tegen de aan het Posthumusmodel inherente vertechocratisering van het onderwijs groeiende is.

Een ander heet hangijzer is het nog steeds ontbreken van studenten in de meeste vakgroepen. Naar de mening van de studenten en ook naar de mening van een toenemend aantal stafleden is de intentie van de WUB, dat als een fakulteit eenmaal in een bepaalde ontwikkelingsfase is aangeland, tenminste de doktoraalstudenten in het belang van het onderwijs en het onderzoek in de vakgroepen dienen te worden opgenomen. De studenten schijnen nu zover te zijn, gezien de verschillende initiatieven die zij tot op heden al met succes ondernomen hebben, o.a. met werkgroepen en projecten. De staf blijkt evenwel in verschillende vakgroepen nog niet in die ontwikkelingsfase aangeland te zijn, zodat het wellicht alleen om die reden al weinig zinvol is als studenten in die vakgroepen zitting nemen, omdat er dan toch alleen sprake is van een eenrichtingsverkeer.

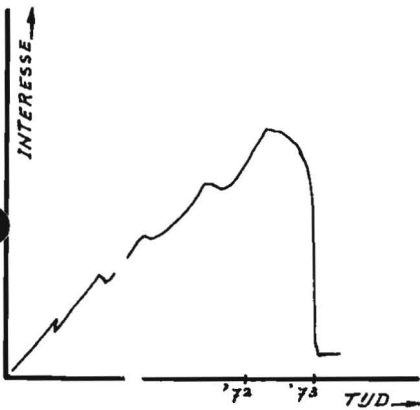
Een derde voorbeeld van het passeren van de WUB is de aanwezige tendens om beslissingen, die door de fakulteitsraad als hoogste besluitvormingsorgaan genomen moeten worden, te laten nemen door beleidsvoorbereidende of uitvoerende organen. Een fraai voorbeeld van deze figuur betrof de 46-puntenregeling, die door de propedeuse examencommissie "ingesteld" bleek te zijn en bovendien reeds opgenomen was in Folia, terwijl de fakulteitsraad het enige orgaan is dat bevoegd is examenregelingen te wijzigen. De propedeuse examencommissie draagt alleen zorg voor de juiste uitvoering van een bestaande regeling.

Voor de FR-vergadering van 2 april jl. was de propedeuse op de agenda geplaatst, ten eerste omdat de Werkgroep Economen en de Aktiegroep Economen van mening waren dat een wijziging van een examenregeling een prerogatief is van de FR en in de tweede plaats om wederom aan de voorzitters van de propedeuseraad en de onderwijscommissie te vragen wanneer het rapport over het lange termijn-aspect van de propedeuseproblematiek zou verschijnen. De veronderstelling m.b.t. de examenregeling bleek juist te zijn. De raad verwees de zaak terug ter bestudering naar de propedeuseraad en de onderwijscommissie, met het verzoek op zeer korte termijn met voorstellen tot wijziging te komen. De urgentie was in het verzoek opgenomen, omdat genoemde studentenfrakties van mening waren, dat het voor de huidige lichting propedeusestudenten van groot belang is te weten wat het vervolg van de selectieprocedure zal zijn, vooral voor wat betreft de herkansingen, omdat een nieuwe regeling te dien aanzien van belang kan zijn voor hun studieprogramma's. De bestudering van de andere lange termijn-aspecten van de propedeuse (inhoud, hoeveelheid, duur) bleek nog niet afgerond te zijn. Reeds op dezelfde dag (2 april) kwam de propedeuseraad in vergadering bijeen. De helft van de aanwezige leden sprak zich uit voor het voorstel Knaack-de Lange, d.w.z. maximaal drie herkansingen voor A- of B-toetsen in oktober. De andere helft hield vast aan de 46-puntenregeling. De onderwijscommissie behandelde dit tweeledige advies op 10 april jl. en nam uiteindelijk een tussenoplossing aan, die een extra herkansingsmogelijkheid inhield voor maximaal vier B-toetsen in oktober. Dit voorstel is op 7 mei jl. aan de fakulteitsraad voorgelegd.

Op 10 januari jl. verscheen een nota van de Werkgroep Bedrijfs-economen (voorheen: Werkgroep Bedrijfskunde), waarin werd gesteld dat "door de geringe belangstelling van studentenzijde voor het algemeen gedeelte de Werkgroep tot de conclusie is gekomen dat van het van start gaan van de specialistische richtingen in sept. '73 moet worden afgezien". De Werkgroep Bedrijfs-economen meende evenwel, dat niet op het besluit tot invoering van een bedrijfskundige studie aan onze fakulteit integraal moest worden teruggekomen. De invoering zou alleen worden verschoven naar een later tijdstip. Na alles wat er de afgelopen jaren over de bedrijfskunde aan onze fakulteit is gezegd, vinden de studentleden van de FR, de OC

en de WBK deze conclusie van de bedrijfseconomen zonder meer logisch, niet alleen omdat door het steeds weer uitstellen de belangstelling van studentenzijde inderdaad is verminderd, maar tevens omdat bij invoering van een aparte studierichting bedrijfskunde onze fakulteit waarschijnlijk een kind met een waterhoofd zou zijn geworden, gezien de afnemende aantallen eerstejaars. Wel achten de studenten het betreurenswaardig dat destijds niet is ingegaan op het aanbod van de zusterfakulteiten om te komen tot een integrale coördinatie bij de invoering van bedrijfskunde aan Nederlandse universiteiten.

.... **BEDRIJFSKUNDE** ....

Een gelukkige omstandigheid was dat lector dr. H.W.de Jong en prof. Boelhouwer (subfakulteit chemie) bereid waren het onderdeel Technologie van de bedrijfskunde aan onze fakulteit te gaan verzorgen, zodat althans iets van de bedrijfskunde is gerealiseerd. Op 31 januari jl. besloot de FR Technologie als C-vak in het doktoraalprogramma op te nemen. Het verloop van de eerste blok cursus in dit vak wekt de indruk, dat dit zeker een gunstige beslissing is geweest.

De commissie-gastcolleges.

15 November '72 werd besloten een commissie in te stellen die als taak had het adviseren van de FR m.b.t. de vaststelling van prioriteiten voor een programma van gastcolleges binnen de aangegeven financiële mogelijkheden. In een op 18 jan. jl. verschenen rapport stelde de commissie onder meer een programma van gastcolleges voor, dat inhoudelijke samenhang vertoonde en als thema droeg "Het ondernemingsgewijze produktiestelsel in discussie". In dit programma werden ook de aanvragen van een "Organiserend comité gastcolleges marxistische economie" gehonoreerd, voor een vijftal lezingen te houden door marxistische economen. De FSW was bereid het programma voor wat betreft de marxistische gastdocenten voor de helft te financieren. De marxistische gastdocenten waren echter door het organiserend comité gepland in het derde blok van het lopende studiejaar, hetgeen voor het totale geïntegreerde programma niet realiseerbaar bleek. In de FR werd toen voor-

gesteld het programma na de zomervakantie te laten plaatsvinden. In een later stadium, d.w.z. op de FR-vergadering van 2 maart jl. bleek, dat de FSW niet bereid was de toegezegde gelden te voteren, als de marxistische gastcolleges niet in een afzonderlijke lezingencyclus zouden worden gegeven, dus overeenkomstig de oorspronkelijke opzet van het organiserend comité. Dr.H.W. de Jong stelde toen voor het totale programma eventueel zonder

de FSW na de zomer uit te voeren hetgeen mogelijk was geworden doordat hij fondsen van buiten de fakulteit had weten aan te boren om het project mede te financieren. De commissie deelde evenwel bij monde van haar voorzitter Pais mede, dat zij in meerderheid besloten had aan de FR voor te stellen het programma te splitsen, d.w.z. het marxistische deel vóór en de rest na de zomervakantie.

Op de vergadering van 2 maart maakte prof. van Stuijvenberg bezwaar tegen de organisatorische opsplitsing, omdat z.i. het hoor en wederhoor in zo'n opzet niet verzekerd zou zijn. Ook studentlid Wagenaar vroeg zich af of door de scheiding het niet-marxistische deel nog wel uitgevoerd zou gaan worden. Volgens hemging de commissie met de nieuwe opzet aan haar oorspronkelijke doel voorbij, nl. om twee benaderingen in het project te integreren. Een afzonderlijk marxistisch project zou dan ook een eenzijdige publiciteit met zich mee kunnen brengen. Bovendien zou de fakulteit door het programma met het oorspronkelijke thema in feite te laten varen een mogelijkheid voorbij laten gaan haar imago met een interessant seminar wat op te vijzelen. Desondanks besloot de FR tenslotte bijna unaniem (alleen Van Stuijvenberg was tegen) de voorstellen van de commissie gastcolleges te aanvaarden. Intussen is de Vereniging van Economiestudenten aan de VU (VESVU) wel in staat gebleken een soortgelijk geïntegreerd programma, zoals ook in eerste instantie aan onze fakulteit was geëntameerd, uit te voeren. Het programma vond plaats van 9 t/m 11 mei onder het thema: "Krisis in de economische theorie". Gastdocent was o.a. Prof. E. Mandel.

De marxistische lezingenserie aan onze fakulteit zal worden gehouden in de periode van 12-5-'73 tot 13-6-'73. Uitgenodigd zijn: E.Mandel, J.Eatwell, M.Nuti, R.Bellamy, G.Arrighi en E.Altvater. In het algemeen is men van mening dat deze namen borg zullen staan voor het niveau en het karakter van de lezingen, zoals dat in de bedoeling lag van het Organiserend Comité.

Op 2 april jl. stelde de FR op advies van de onderwijscommissie een commissie in, aangeduid met Commissie Planologie/Regionale Economie, die tot taak heeft na te gaan of er een noodzaak c.q. wenselijkheid bestaat om een studierichting Planologie/Regionale Economie in te stellen. De commissie zal na afronding van haar studie rapport uitbrengen aan de OC.

SEF

Algemene Ledenvergadering:
8 mei 1973, aanvang 19.30 uur
zaal 2252.

AGENDA:

1. Opening en mededelingen
2. Ingekomen en uitgegane stukken
3. Notulen dd.27 okt.1972 en 17 jan. 1973
4. Beleidsnota
5. Bestuursvacature: penningmeester
6. Rondvraag
7. Sluiting

ad 4. De beleidsnota geeft een bestuursstandpunt weer, dat nog niet getoetst is aan de opvattingen van de leden. Daarom achten wij het van het grootste belang dat alle leden de A.L.V. zullen bijwonen, teneinde hun oordeel te geven over de inhoud evt. strekking van de nota.

ad 5. Wegens het aftreden van Paul Feldman als penningmeester, vacceert deze functie; kandidaten gelieven zich zo spoedig mogelijk bij het bestuur aan te melden.

Komende excursies:

Beurs: 7 mei
Hoogovens: 15 juni
Opgave zo spoedig mogelijk aan de SEF-kamer of schriftelijk.

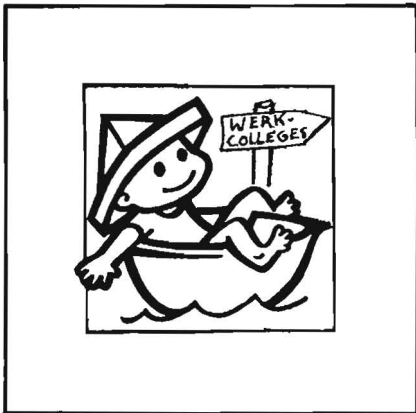
Half mei zal er een lezing georganiseerd worden door één van de financieel-economische medewerkers van de Volkskrant/het Parool, over de financiële positie van de dagbladen. Plaats en datum worden nog nader bekend gemaakt.

Mochten er nog mensen zijn die belangstelling hebben voor de reis naar Rusland, te organiseren onder auspiciën van de SEF, en die zich nog niet aangemeld hebben, dan worden zij verzocht contact op te nemen met Paul Visser, vrijdag's aanwezig op de SEF-kamer (2167).

Op dezelfde datum aanvaardde de FR het voorstel van de OC m.b.t. het rapport van de Commissie Economische Sociologie. De commissie economische sociologie is destijds (na de FR-vergadering van 18 aug. '72) als subcommissie van de OC ingesteld, teneinde de OC te adviseren over de wenselijkheid en mogelijkheid van een afzonderlijke studierichting c.q. studiepakket economische sociologie. Het rapport en het voorstel van de OC is verkrijgbaar op het fakulteitsburo. De FR heeft op 2 april de principe-uitspraak gedaan, dat het wenselijk is een vrij doctoraal-examen aan onze fakulteit in te stellen. Naar verwacht wordt zal op niet te lange termijn een commissie ingesteld worden, die de mogelijkheid van een vrij doctoraal-examen zal gaan bestuderen. Voorts heeft de FR de volgende adviezen van de OC aanvaard:

- Het probleem dat studenten zich tussentijds uit de werkcolleges voor het grote tentamen terugtrekken en daarmee het verloop van sommige werkcolleges in belangrijke mate kunnen verstoren, kan niet door het stellen van algemene regels worden opgelost. De oplossing van het probleem dient daarom aan de individuele docent te worden overgelaten.

- Voor alle doctorale werkcolleges zal een testimoniumregeling ingevoerd worden. Deze regeling houdt in dat aan die studenten die naar het oordeel van de betreffende docent in voldoende mate aan een voor het grote tentamen verplichte werkcollege hebben deelgenomen, een testimonium wordt verstrekt waaruit zulks blijkt. In de stemmotivatie verklaarden de studentleden Menger en Wagenaar de noodzaak van deze regeling niet in te zien. Zij waren van mening dat iedere docent dit bij de tentamenvraag kan checken zodat het creëren van extra administratieve rompslomp voor dit doel overbodig is. De regeling werd dankzij de meerderheid van stafvertegenwoordigers aanvaard.
- De in de nieuwe doctoraalregeling gestelde voorwaarde dat eerst een klein tentamen moet zijn afgelegd alvorens aan de voor het groot tentamen verplichte werkcolleges kan worden deelgenomen, wordt in het vervolg zodanig geïnterpreteerd dat het kleine tentamen met succes moet zijn afgelegd.

... TER BEOORDELING VAN DE
DOCENT ...

- In het vaststellen van de termijn tussen het met succes afgelegd hebben van het kleine tentamen en de aanvang van het werkcollege voor het grote tentamen worden de doctoraal-docenten vrijgelaten. Daarbij is aangekend dat de aanvangsdata van de werkcolleges duidelijk en ruim van tevoren moeten worden aangegeven en dat wachtlijsten zoveel mogelijk voorkomen dienen te worden. De betreffende termijn mag niet te lang zijn teneinde verkapte wachtlijsten te voorkomen. Alleen Wagenaar verklaarde zich tegen het volledig vrijlaten van de docenten in deze, aangezien hij naar zijn zeggen reeds "verkapte" wachtlijsten meende te moeten constateren. Hierdoor wordt het de studenten in het huidige blok-systeem z.i. te moeilijk gemaakt hun studie te programmeren.
- Docenten die dat wensen mogen naast het verplichte werkcollege voor het grote doctoraal-tentamen een hoorcollege geven, mits die hoorcolleges niet in de plaats treden van de verplichte werkcolleges.
- Teneinde het probleem op te lossen, dat studenten zich soms op het laatste moment terugtrekken voor mondelinge tentamens, is aan een oude bestaande, evenwel sinds lang niet meer toegepaste regeling bekendheid gegeven. De regeling houdt in dat als een student zich zonder gegronde reden binnen een week voor de afgesproken tentamendatum terugtrekt, hij pas twee maanden daarna weer tot het tentamen wordt toegelaten. De gegrondheid van de reden is ter beoordeling van de docent.
- De FR is door de OC geïnformeerd over de handelwijze van de stage-commissie-nieuwe-stijl, met name in verband met de in de overgangsregeling en het nieuwe doctoraalprogramma opgenomen mogelijkheid om d.m.v. een stage vrijstelling te krijgen voor een klein tentamen. Het is de raad duidelijk geworden dat voor reeds gelopen

stages alleen in bijzondere gevallen vrijstelling voor een klein tentamen wordt verleend. Wat betreft de nieuwe stages blijkt het moeilijk te zijn om algemene criteria te formuleren. Het ontbreken van deze criteria wordt niet als bezwaarlijk ervaren aangezien in de verantwoordelijkheid van de individuele docent, voor wiens vak de vrijstelling gevraagd wordt, een waarborg gevonden wordt voor het inderdaad vergelijkbaar zijn van een stage met een klein tentamen. De raad aanvaardde deze formuleringen, met de aantekening van studentenzijde, dat het hen niet duidelijk was waarom (ook reeds vervulde) kandidaatassistentenschappen bij de SEO vrijstellend zijn voor een klein tentamen, terwijl andere kwalitatief zeer goede stages, waarin niet overwegend routinewerk is verricht, zijn afgewezen. Ook vonden zij het onredelijk, gezien de verwijzing naar de verantwoordelijkheid van de individuele docent, dat de mogelijkheid van een vrijstelling voor de verdieping van een groot tentamen niet is opengelaten.

In de kandidaatsraad zijn door de FR de volgende studentleden benoemd: W. van Asselt, F. Crone, F. Daudt, en F. van Sloten. De kandidaatsraad, waarin ook zitting hebben prof. Boukema, Drs. van den Bergh, prof. Venekamp en Dr. Klant, is 16 maart jl. door de OC geïnstalleerd.

De FR heeft, steeds op voorstel van de OC, gedurende het lopende studiejaar besloten om de mogelijkheid te openen in nog vier andere C-vakken een groot tentamen af te nemen c.q. af te leggen, naast de vier C-vakken, aangehaald in het rapport van de OPC, voor welke deze afwijkende regeling op 18 aug. '72 reeds goedkeuring verkreeg van de raad. Het betreft de vakken Economische Geschiedenis, Verkeers- en Vervoerseconomie, Bouweconomie en Economische Geografie/Regionale Economie.

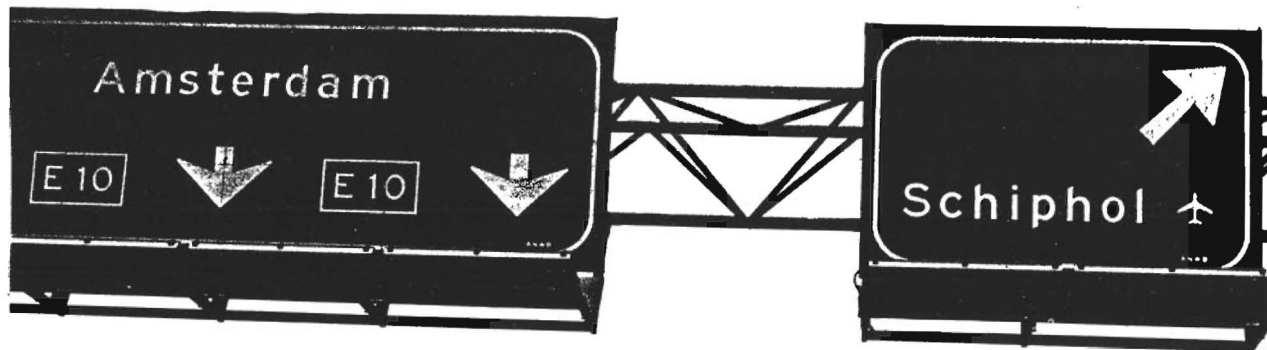
Op 2 maart jl. dienden de studentenfrakties van de Werkgroep Economen en de Aktiegroep Economen een motie in die inhield, dat de FR zich zou uitspreken tegen een registratie van boycotters, tegen het controleren van collegekaarten en tegen het doorvoeren van sancties t.o.v. boycotters. Genoemde frakties wilden dat de raad door het aannemen van deze motie naar buiten duidelijk zou maken, dat hij zich conformeerde aan het standpunt van de Universiteitsraad, waar een soortgelijke motie was aanvaard. De vertegenwoordiging van de staf, evenals het studentlid Dijkstra (Studecon) verklaarden de motie echter niet-ontvankelijk, omdat deze naar hun mening geen betrekking had op een fakulteitsaangelegenheid. Gezien de stemverhouding m.b.t. deze opvatting werd de motie niet verder in behandeling genomen. ➤

Intussen doen geruchten de ronde, dat het College van Bestuur op instigatie van Den Haag het Bureau Examens zal verzoeken om een opgave van de namen van alle studenten, die tentamens en examens afleggen en niet bij de Uni-

versiteit staan ingeschreven. De Werkgroep Economen en de Aktiegroep Economen hebben naar aanleiding hiervan medegedeeld, dat zij bij doorvoering van deze maatregel alles in het werk zullen stellen een registratie van ten-

tamen- en examenstudenten, die in feite ook een registratie van boycotters impliceert, te voorkomen.

Piet Wagenaar

LUCHTHAVEN & LUCHTVAARTBEDRIJF

GASTCOLLEGE DR. D. RIEMENS*
21 MAART 1973.

* Dr. D. Riemens is onderdirecteur van de N.V. Luchthaven Schiphol.

Op 21 maart 1973 hield Dr. D. Riemens voor het Instituut voor Verkeers- en Vervoerseconomie een voordracht over het Verband tussen Luchthaven en Luchtvaartonderneming.

Het doel van de N.V. Luchthaven Schiphol omvat de aanleg, het onderhoud, de ontwikkeling en de exploitatie van het luchthaventerrein Schiphol, de centrale luchthaven van Nederland.

In zijn lezing stond de luchthaven als zijnde een verkeersinstelling, waar een overslagproces van passagiers en goederen plaats vindt, centraal. In dit verband werd een vergelijking gemaakt met andere overslagcentra als zeehavens en spoorwegstations. Op een luchthaven komen vliegtuigen van luchtvaartmaatschappijen en in een zeehaven heten de gebruikers rederijen.

Een luchthaven is een knooppuntfunctie van vele activiteiten. In haar nabijheid vestigen zich allerlei bedrijven die verwantschap hebben met de luchtvaart. Zo was de grote vlucht die de bloemteelt te Aalsmeer genomen heeft, niet mogelijk geweest zonder een in de nabijheid gelegen luchthaven.

Dr. Riemens onderscheidt twee vestigingsfactoren die van invloed zijn bij de locatiekeuze voor een luchthaven:

A. De nabijheid van een markt, d.w.z. een grote bevolkingsagglomeratie met vraag naar luchtvervoer (Prosperity to fly). Deze hangt af van het feit of we te maken hebben met een agglomeratie met veel toeristische mogelijkheden, grote handelsactiviteit, veel vestigingen van regeringsinstanties en internationale congresactiviteiten. De noodzaak om dichtbijeen vervoersmarkt te hebben is vaak tegenstrijdig met milieuaspecten (b.v. geluidshinder). De geluidshinder zal echter de komende jaren aanzienlijk afnemen als gevolg van de vermindering van de lawaaiproductie van de vliegtuigmotoren. Zo zal het geluid van de aan het eind van dit jaar door de KLM in gebruik te nemen DC-10 de helft bedragen van dat van de straalverkeersvliegtuigen van de 1ste generatie, zoals de DC-8 en de B-707. Een verdere beperking van het lawaai ligt in de jaren 80 in het verschiet door het gebruik van zgn. STOL-vliegtuigen (Steep →

Take-Off Landing). Door de zeer sterke klim- en dalingshoek van deze machine is niet alleen slechts een korte landingsbaan (ca. 1000 m.) nodig, maar zal tevens het gebied waar geluidshinder wordt ondervonden, aanzienlijk worden gereduceerd, doordat men na de start snel op hoogte is en bij de landing onder grote hoek kan dalen.

B. De aanwezigheid van een vlak gebied.
De capaciteit van een luchthaven wordt technisch bepaald door het banenpatroon. De capaciteit van een baan is $\pm$ 35 vliegtuigbewegingen per uur.

Ontwikkelingen van het luchtvervoer. Passagiersvervoer verdubbelt zich te Schiphol elke 5 à 6 jaar, zodat Schiphol omstreeks 1985 zijn maximum capaciteit bereikt zal hebben indien met technologische ontwikkelingen (STOL-vliegtuigen) geen rekening wordt gehouden, aldus de heer Riemens. Er zullen daarom nieuwe luchthavens aangelegd moeten worden. De grote vraag is echter of het toenemend passagiersaanbod door middel van de aanleg van een tweede centrale luchthaven moet worden opgevangen of door aanleg en vergroting van het gebruik van nieuwe resp. bestaande regionale vliegvelden, waarbij Schiphol dan primair zijn functie voor het intercontinentale verkeer behoudt.

De toenemende massificatie van het passagiersvervoer maakt uit oogpunt van efficiency een steeds onpersoonlijker behandeling van de passagier noodzakelijk, hetgeen de heer Riemens met de volgende slogan illustreerde: Vroeger werd de passagier behandeld als een vorst en nu wordt deze behandeld als een worst.

Onder grote hilariteit maakte Prof. Vonk gewag van het feit dat hij deze inmiddels vergane pionierstijden uit de vliegerij als passagier positief gewaardeerd heeft.

Siem de Ridder

Waarvoor

dient

statistiek

eigenlyk

Wekenlang heeft de Aktiegroep Economen actie gevoerd tegen het 46-puntensysteem, volgens welke subjektieve criteria worden gehanteerd bij het bepalen of een student al of niet voor de propedeuse zal slagen. De Aktiegroep maakte een kansberekening, waaruit blijkt dat dit systeem bovendien geen enkele afbreuk zal doen aan de selectie; deze zal even scherp zijn als in 1971/72. Zelfs de docenten in de propedeuseraad hadden op deze berekening geen kritiek, die afbreuk deed aan het resultaat ervan. Toch heeft dit orgaan beslist, dat de onderhavige regeling dit jaar wordt ingevoerd; de praktijk moest eerst maar eens uitwijzen, of het systeem deugt!

Kennelijk bewijzen uitkomsten van een kansberekening alleen hun dienst, als zij passen in een bepaalde kraam. Passen zij daar niet in, dan wordt de praktijk te hulp geroepen.

Aktiegroep Economen

Ja, waarvoor?

Deze weken werd op een van de verkiezingsaffiches gesuggereerd dat 99,9% van de economiestudenten in het jaar 1922 slaagde voor het propedeutisch examen. Na lang zoeken bij het fakulteitsbureau en het Maagdenhuis bleek dat:

- a Het propedeuse indertijd nog helemaal niet bestond en
- b dat er toen slechts 35 studenten aan onze fakulteit studeerden.

Nu rijst de vraag en die is in eerste instantie bedoeld voor de statistici onder ons: moesten er, om tot een percentage van 99,9% te komen, niet minstens 1000 studenten geweest zijn?

Namens de redactie
Joris Vogelaar.

VESVU kongres

De vereniging van Economie Studenten aan de Vrije Universiteit zal een kongres organiseren dat zich zal bezighouden met enige controverse punten binnen de economische theorie, zoals die gedoceerd wordt aan de VU - en aan alle andere economische faculteiten - in Nederland. Deze discussie grijpt terug op het kapitaaldebate, gestart in 1954, tussen prof. Joan Robinson enerzijds, als vertegenwoordigster van de engelse Cambridge-school, en prof. Samuelson van de Amerikaanse Cambridge school anderzijds.

Het gaat hier in eerste instantie om een inconsistentie van de neo-klassieke theorie, die kort in Mrs. Robinson's eigen woorden toegelicht kan worden: "De productiefunctie is een machtig instrument voor foutief onderwijs. De student in de economische theorie wordt geleerd te schrijven $O = f(L, K)$, waarbij L een hoeveelheid arbeid is, C een hoeveelheid kapitaal en O de hoeveelheden waarin goederen geproduceerd kunnen worden. Hij wordt geleerd aan te nemen dat alle arbeiders gelijk zijn, en L in manuren arbeid is te meten; hem wordt iets verteld over het index-nummer probleem, verbonden aan de keuze van een eenheid output; en dan voert men hem haastig mee naar het volgende probleem, in de hoop dat hij zal vergeten te vragen in welke eenheden C gemeten wordt. Voor hij dat ooit vraagt, is hij professor geworden, en zo worden slordige denkgewoonten van de ene generatie op de andere overgedragen".

Fast immanente kritiek op de neo-klassieke theorie leverde zij, o.a. in een artikel in Monthly Review ('72) kritiek op de aard van de theorie, haar verhouding tot de werkelijkheid: "Het akademie onderwijs heeft zich de laatste 100 jaar veel meer gewijd aan ontwikkeling van ideologie dan aan het begrijpen van de wereld waarin wij leven. Het heeft zich gewijd aan het propageren van de ideologie van de laissez-faire en de weldadige effecten van het vrije spel der marktkrachten; het heeft meer werk verzet om de aandacht af te leiden van de actuele werking van het kapitalistische systeem dan om er inzicht in te krijgen".

Tientallen jaren lang reeds levert Joan Robinson fundamentele kritiek op de geaksepteerde economische theorie, maar hoewel haar naam met ontzag aan de faculteiten genoemd wordt, en regelmatig in voetnoten naar haar werk verwezen wordt, wordt haar kritiek niet of nauwelijks vermeld. Dit alles was voor de

"Krisis in de Economische Theorie", 9-10-11 mei - Aula hoofdgebouw VU

programma

woensdag 9 mei:

- 10.00 u. Opening en inleiding door prof.dr.J.G.Knol
- 10.30 u. Andrew Glyn - "Current practical problems in correspondence with the crisis in economic theory"
- 11.15 u. discussie
- 12.15 u. pauze
- 13.30 u. prof. Robinson: "Crisis in economic theory"
- 15.00 u. discussie

donderdag 10 mei:

- 10.00 u. drs.W.G.Boerboom: "Ontwikkeling van de vooronderstellingen in de economische wetenschap"
- 11.15 u. pauze
- 11.45 u. drs.J.Visser: "Methodologie in de maatschappij wetenschappen in het bijzonder in de economie"
- 12.30 u. pauze
- 14.00 u. debat tussen prof.Mandel en een vooraanstaand nederlands econoom over de fundamentele van de gangbare economie en haar rol in de maatschappij
- 20.00 u. toneelgroep "Proloog" met "Bouwen en Breken"

vrijdag 11 mei:

- 9.30 u. prof.B.Goudzwaard: "Economie groei en economische theorie"
- 11.15 u. prof.Mandel: "Ekologische crisis en economische theorie"
- 13.00 u. middagpauze
- 14.00 u. afsluitend forum in KC-07 met medewerkers en studenten van verschillende nederlandse economische faculteiten

Kaarten à f 4,50 (voor VESVU-leden f 2,50) te verkrijgen bij de 'Aktiegroep Economen' aan de GU, bij de VESVU (kamer 1A-17 in het hoofdgebouw van de VU) of aan de balie van de grondraden (ASVA en SRVU-barak).

Vesvu-kongreskommissie reden om haar uit te nodigen op de eerste dag van het kongres: ze zal een overzicht geven van de conclusies van het kapitaaldebate en de betekenis ervan voor de theorie van de inkomensverdeling, de verklaring van de rentestand en de betekenis van het begrip marginale produktiviteit. Het gaat er om het realiteitsgehalte en de functie van de theorie en haar onvermogen om op werkelijke maatschappelijke problemen vat te krijgen, naar voren te brengen.

Meer algemeen ook zal bovenstaande het centrale thema van het gehele kongres zijn: het gaat er om "het wereldje van de economie met z'n gesloten circuit van symbolen, z'n inteelt van abstrakties, z'n zelfkant van vooringenomen denkschema's krities door te lichten. De begrippen, die eigenlijk moeten bemiddelen tussen kennis en werkelijkheid, zijn sui generis geworden, balletjes die men elkaar verknouterd toespeelt zoals bij tafelvoetbal, terwijl de werkelijkheid van vechten, spelen, beminnen, werken, sterven, vreemd en ver achter de zwarte coulissen van het podium ligt. Conjunktuur, rentabiliteit, produktiviteit, inkomensverdeling, werkgelegenheid, prijsmechanisme, arbeidsmarkt - bekende krantetermen, de kegels en ringen van het akrobatisch economevolkje. Virtuoes, maar je krijgt wel eens de indruk dat economen niet in de gaten hebben dat de wereld geen eilandje van Robinson Crusoe (meer) is en haar komplikaties de komplikaties die bij de komst van Vrijdag rezen verre te boven gaan". (uit: Die Economen, een reactie van drs. W.Top op het Vesvu-kongres 1971).

Enerzijds gaat het om de theorie als zodanig, anderzijds om haar verhouding tot de maatschappelijke realiteit. Dit laatste zal van verscheidene kanten belicht worden door verschillende sprekers.

Het slot van het kongres bestaat uit een forum, waarin een aantal medewerkers en studenten, die verbonden zijn aan verschillende nederlandse hogescholen, zitting zullen nemen om te discussiëren - met de zaal - over de richting waarin het economie onderwijs zich zou moeten ontwikkelen.

Ter gelegenheid van het kongres geeft de Vesvu een bundel uit waarin een achttal vertaalde essays opgenomen zijn die betrekking hebben op het onderwerp, o.a. - de lezing van Joan Robinson voor de American Economic Association in 1971

- de inleiding van de bundel: A Critique of Economic Theory van Hunt & Schwartz
- een artikel van Sweezy, van Paul Baran, Nell, Hofmann (Das Elend der Nationalökonomie), Medio over gangbare misvattingen over het marxse denken en een stuk van Mandel.

Deze map zal vóór het kongres te verkrijgen zijn bij de Vesvu, hoofdgebouw Vrije Universiteit, kamer 1A-17 (tel. tst. 4629) à f. 2,--.
De toegangsprijs voor het kongres bedraagt voor niet-Vesvu leden f. 4,50.

PROLOG

Op de avond van de tweede kongresdag zal de toneelgroep Proloog in de aula van de universiteit een voorstelling geven getiteld "Bouwen en Breken" Proloog is de afgelopen maanden nogal sterk in de belangstelling gekomen door een subsidiekwestie met de gemeente Eindhoven.

Andrew Glyn (30 jaar) is op dit moment 'Fellow and Tutor in Economics' aan het Corpus Christi College in Oxford. Na zijn studie in 'Politics, Philosophy and Economics' was hij als econoom achtereenvolgens werkzaam op het departement van Financien en Economische Zaken bij de Board of Trade en het Ministerie van Technologie. Samen met Bob Sutcliffe - één der sprekers op het Kongres 'Kapitalisme in de jaren '70, Tilburg, 1970 - publiceerde hij vorig jaar in de reeks Penguin Special het boek "British Capitalism, Workers and the Profits Squeeze".

Prof. Ernest Mandel (50 jaar) doseert aan de Vrije Universiteit in Brussel en geldt als één der belangrijkste marxistische economen van dit moment. Naast talrijke bijdragen aan tijdschriften en verzamelbundels publiceerde hij een groot aantal boeken waarvan zijn 'Traité d'Economie Marxiste' - vertaald o.a. in het Duits en Engels en verschenen bij Suhrkamp, Merlin Press, en Monthly Review Press - en 'Entstehung und Entwicklung der Ökonomischen Lehre von Karl Marx ('69), met name genoemd kunnen worden. Zijn laatste boek - 'Der Spätkapitalismus' - is dit najaar verschenen bij Suhrkamp. In dit omvangrijke werk analyseert Mandel het moderne kapitalisme in zijn talrijke aspecten en kontradikties - als een geïntegreerd dynamisch en wereldomspannend systeem. In Nederland verscheen van hem o.a. De EEG en de concurrentie tussen Europa en Amerika (Van Gennep) en enkele artikelen bij de SUN. Dit najaar gaf hij aan de VU een lezing over de ontwikkeling van de technologie als maatschappelijk verschijnsel.

Drs. W.G.Boerboom is medewerker bij prof. Th. van de Klundert in Tilburg. Hij was één van de medeorganisatoren van het internationale Kongres 'Capitalism in the Seventies' (1970) in Tilburg, waar een groot aantal marxistische economen uit Duitsland, Engeland, de VS, Chili en Frankrijk optraden. De laatste jaren publiceerde hij enkele artikelen over de problemen waar de gangbare theorie zich voor geplaatst ziet om de grote maatschappelijke problemen van deze tijd te verklaren.

Pieter van Driel
Piton van Dijk

Zijn wij werkelijk zo dom?

?

In september 1971 begonnen 115 studenten aan het kandidaats nieuwe stijl. De nominale studieduur was gesteld op 1 1/3 jaar. Deze termijn was einde december verstreken.

In februari bleek dat slechts drie kandidandi hun bul hadden behaald. Dit slagingspercentage toont de belachelijkheid aan van de herstructurering. Toch heeft die een bepaalde bedoeling.

Toen de Aktiegroep ageerde tegen de nieuwe structuur werd zij zowat van paranoia beschuldigd. Zij beweerde, dat met de nieuwe regelingen 'het bedje voor Posthumus werd gespreid'.

De nieuwe regelingen zijn een anticipatie op 'Posthumus', daar valt niet aan te tornen: selectieverscheping en studieverlenging worden nu reeds voorbereid.

Vergelijk, wat dit laatste betreft, het vak IEB, waar een boek van de lijst werd geschrapt wegens een overbeladen studieprogramma. Hoewel de studenten

van mening waren, dat dit een tijdelijke regeling moest zijn, is dit geval van studieverlenging later nooit meer ongedaan gemaakt.

Een ander geval is de Algemene Theorie, waar de studenten reeds twee keer hebben verzocht om uitstel van een tentamen; de studieduur bleek ook hier te kort om zich goed te kunnen voorbereiden.

Intussen hebben enkele studenten zitting genomen in de kandidaatsraad, een instelling met adviserende bevoegdheden en met paritaire vertegenwoordiging van docenten en studenten. De studentleden werken nu aan een evaluatie van de kandidaatsfase, nadat de Aktiegroep Economen vorig jaar reeds op de noodzaak hiervan had gewezen. Tezamen zullen zij ook activiteiten ondernemen, die gericht zijn op verbeteringen in de kandidaatsfase; betere studiebegeleiding en verlenging van de studieduur.

Aktiegroep Economen

EKONOMEN helpen HANOI

Aan onze fakulteit wordt op het moment een uitgebreide solidariteitscampagne gevoerd voor het Vietnamese volk. Deze campagne vindt plaats in het kader van de breed opgezette actie Amsterdam helpt Hanoi. Onze solidariteit zou vooral gericht moeten zijn op steun aan onze zusterfakulteit in Hanoi, de Fakulteit voor Economie en Planning.

In maart is reeds een grote kollekte gehouden, die door honderden studenten en docenten van onze fakulteit werd ondersteund. Op 2 april werd door de fakulteitsraad een motie aangenomen waarin zij zich in principe akkoord verklaart met het streven van de universiteitsraad om een aandeel te leveren in de actie Amsterdam helpt Hanoi. Konkrete mogelijkheden voor deze steun worden nog onderzocht door een speciale commissie aan onze fakulteit, waarin hoogleraren, stafleden en studenten zitting hebben.

De uitspraak van de fakulteitsraad vormt de uitdrukking van het algemene verlangen aan onze fakulteit naar een democratisch gebruik van de wetenschap voor vredelievende doeleinden. De actie is gericht op de opbouw van een door een langdurige oorlog verwoest en geteisterd land. Plannen van de speciale commissie zullen zo spoedig mogelijk worden bekend gemaakt.

Aktiegroep Economen

VRIENDELIJK VERZOEK AAN DE BEZOEKERS VAN DE KOFFIEKAMER: Wilt U lege bekertjes e.d. in de afvalbakken deponeren en niet op de tafeltjes laten staan! Hetzelfde verzoek geldt voor collegezalen, werkgroepkamers en gangen.

HET IS EEN SCHANDE DAT ER IN DE MAUPOLEUM-BIBLIOTHEKEN ALS DE RAVEN GESTOLEN WORDT WIE DOET DAAR WAT AAN ?

SEF

GUILFORD COLLEGE

Op 10, 11, 12, 13, 14 juni verblijven ca. 30 Amerikaanse meisjesstudenten van het Guilford College, Greensboro, North Carolina, USA, in Amsterdam.

De SEF zoekt nog enige studenten die bereid zijn met deze studentes in het Engels te converseren gedurende een informele borrel en aansluitend diner op maandag 11 juni. Opgave 's maandags aan de SEF-kamer bij Klaas van Tulder

---

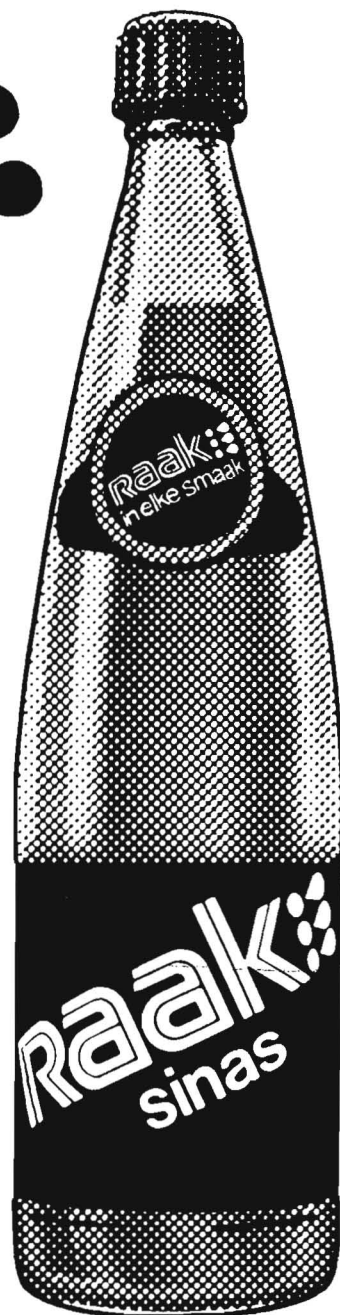
DRINK

• Raak

• BIJ ELKE

SPORT

EKONOMEN

**ONDER EEN DAK MET
uw instituut/collegezalen
vindt u een grote sortering
boeken op economisch gebied**

BRINKMAN'S

boekhandel

2^e ETAGE

kamer 2386-2388

Burg. Tellegenhuis

Jodenbreestraat 23

Tel. 525 4024